

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 56/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 5^η Αυγούστου του έτους δυο χιλιάδες είκοσι ένα (2021) ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Εκατομμάτης, Αν. Πρόεδρος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., υπάλληλος του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., Μαριλένα Σιδέρη, η οποία και αποχώρησε πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

.....

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 επί αιτήματος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων – Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας για την προσφυγή της σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016», για τη σύναψη σύμβασης ανάθεσης υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, προϋπολογισμού €302.491,80 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.).

Με το με Α.Π. οικ. 55299/13580/14.07.2021 έγγραφο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4158/15.07.2021) (εφεξής και αιτούσα), μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2 περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, προκειμένου η αιτούσα να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης ανάθεσης υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, προϋπολογισμού €302.491,80 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.).

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1. Με τη διακήρυξη με ΑΔΑΜ: 21PROC008513704 προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός ανοιχτός μειοδοτικός διαγωνισμός, άνω των ορίων, συνολικού προϋπολογισμού 302.491,80€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (341.815,73€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας.

1.2. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 1.3 «*Συνοπτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης*» της εν λόγω διακήρυξης ορίζονται τα εξής: "[...]

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους δολωματικό ψεκασμό ελαιοδένδρων στο πλαίσιο του προγράμματος συλλογικής καταπολέμησης του δάκου της ελιάς για τα έτη 2021, 2022 και 2023 στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : 77100000-1 (Γεωργικές Υπηρεσίες)

Η παρούσα σύμβαση υποδιαιρείται σε 17 τμήματα. Προσφορές υποβάλλονται για ένα ή περισσότερα τμήματα.

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 341.815,73€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 13% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: € 302.491,80 ΦΠΑ: 39.323,93€). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διατηρεί δικαίωμα προαίρεσης κατά την κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα με ποσοστό 15% στα εκατό σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 παρ. 1, εδ. 3-5 και άρθρου 105 παρ. 1 ν. 4412/2016.

Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται από την υπογραφή της μέχρι 31 Οκτωβρίου 2023.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ν.4412/2016».

Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στην διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr ορίστηκε η 27/05/2021 και ώρα 23.59μ.μ.. Ως ημερομηνία διενέργειας της διαδικασίας ορίστηκε η 28/05/2021 και ώρα 11.00π.μ..

1.3. Σύμφωνα με το άρθρο 2.1.4 «Γλώσσα» της ως άνω διακήρυξης, προβλέπεται ότι «*Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. ... Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188) Ειδικά, τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο».*

Σύμφωνα με το άρθρο **2.2.6** «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» της ως άνω διακήρυξης, προβλέπεται ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν τις προϋποθέσεις της ρήτρας 3 εκτελέσεως του έργου». Προφανώς, εννοείται η ρήτρα 2 στη σελίδα 51 της Διακήρυξης, όπως προκύπτει και από το άρθρο **2.2.9.2. B4** με τίτλο αποδεικτικά μέσα, που ορίζει ότι «Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παρ. 2.2.6. οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν Πιστοποιητικό Γνώσεων Ορθολογικής Χρήσης Γεωργικών φαρμάκων από (1) τουλάχιστον μέλος κάθε συνεργείου όπως περιγράφεται στη ρήτρα 2 εκτέλεσης έργου».

Σύμφωνα με το άρθρο **2.2.9.2** «Αποδεικτικά μέσα» της ως άνω διακήρυξης, προβλέπεται ότι «[...] Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8. της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.8). [...] **B.9.** Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό».

2.4.2.4. ... Οι οικονομικοί φορείς πρέπει να επισυνάψουν στο φάκελο της τεχνικής προσφοράς ψηφιακά υπογεγραμμένα τα κάτωθι ηλεκτρονικά αρχεία σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ. 2.1.4-2.1.6 της ως άνω υπουργικής απόφασης: 1) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν.1599/1986 που να δηλώνεται ότι διατίθεται όλος ο απαραίτητος εξοπλισμός και το προσωπικό για την εκτέλεση της εργασίας για την οποία υποβάλλεται προσφορά και ότι πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό. 2) Κατάσταση με τα ονοματεπώνυμα αυτών που θα εργαστούν στη δακοκτονία υπογεγραμμένη από τον προσφέροντα. 3) Μια Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα δηλώνονται τα παρακάτω: i. ότι έχει την ικανότητα συγκρότησης συνεργείων για κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα όπου υποβάλλει προσφορά ii. ότι τα άτομα που θα εργαστούν στη δακοκτονία, έχει εξασφαλιστεί η συνεργασία με κάθε νόμιμο τρόπο (π.χ. υπογραφή συμβάσεων, υπεύθυνων δηλώσεων κ.λ.π.) iii. ότι θα εξασφαλίσουν τον απαραίτητο αριθμό ψεκαστήρων πλάτης που απαιτούν τα συνεργεία ψεκασμού και ότι σε κάθε συνεργείο θα υπάρχουν και δύο (2) εφεδρικοί ψεκαστές iv. ότι θα παρέχει στους ψεκαστές μέσα προστασίας (φόρμες μάσκες γάντια κ.λπ.), τα οποία θα χρησιμοποιούν κατά την ώρα εκτέλεσης των ψεκασμών. Επίσης τα κάτωθι αρχεία: 1) Φωτοαντίγραφα αδειών κυκλοφορίας των γεωργικών ελκυστήρων 2) Φωτοαντίγραφα αδειών οδήγησης των οδηγών των γεωργικών ελκυστήρων 3) Κατοχή του πιστοποιητικού ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων βάσει του αρ. ν.4036/2012 (Α' 8) και σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 2534/29590/23-3-2016 έγγραφο του 95 Πρβλ άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4412/2016 96 Πρβλ άρθρο 15, παρ. 1.2 της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης με αριθμ. 56902/215/2017 Σελίδα 30 ΥΠΑΑΤ, είναι η κατοχή πιστοποιητικού γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων από ένα τουλάχιστον μέλος κάθε συνεργείου: Α) Τουλάχιστον από τον οδηγό κάθε ψεκαστικού συγκροτήματος και σε περίπτωση που αυτός δεν το διαθέτει από το ψεκαστή που επιβαίνει στο συγκρότημα και Β) Τουλάχιστον από τον επιβλέποντα (αρχιεργάτη) για το τμήμα του συνεργείου που πραγματοποιεί δολωματικό ψεκασμό από εδάφους με ψεκαστές πλάτης. 4) Πιστοποίηση, όπως αυτή περιγράφεται στο αρ. πρωτ. 12749/138464/9-12-2016 έγγραφο του ΥΠΑΑΤ για τα ψεκαστικά συγκροτήματα που θα χρησιμοποιηθούν για την καταπολέμηση του δάκου της ελιάς Επίσης, στο Φάκελο Οικονομικής Προσφοράς επισυνάπτουν ψηφιακά υπογεγραμμένο το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς που βρίσκεται στο παράρτημα της διακήρυξης».

Σύμφωνα με το άρθρο **2.4.5.** «Χρόνος ισχύος προσφορών» της ως άνω διακήρυξης, προβλέπεται ότι «Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα (12) μηνών από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού».

1.4. Προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού, η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους και στοιχεία της διακήρυξης του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε.) στις 22/04/2021 και δημοσιεύθηκε στις 27/04/2021 με αριθμό αναφοράς

2021/S 081-208819. Την ίδια ημέρα αναρτήθηκε η περίληψη της διακήρυξης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΑΔΑ: Ω54Β7ΛΕ-Υ30). Επίσης αναρτήθηκε η διακήρυξη στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ 21PROC008513704/22.04.2021), στον διαδικτυακό τόπο της Περιφέρειας (www.rin.gov.gr) στις 22/04/2021, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) με ημερομηνία δημοσίευσης στις 22/04/2021, όπου και έλαβε αριθμό συστήματος 113033.

Η περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ στις 23/04/2021 και ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ και Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΣΗΜΕΡΑ στις 24/04/2021.

1.5. Στη συνέχεια, η Επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης των Διαγωνισμών, η οποία συγκροτήθηκε με την με αρ. 77-03/20-01-2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, συνήλθε στις 28/05/2021 και κατόπιν αναβολής, στις 16/06/2021 και προέβη στην αποσφράγιση των προσφορών του παραπάνω διαγωνισμού. Σύμφωνα με το με αρ. 11/16-06-2021 Πρακτικό διαπιστώθηκαν τα εξής:

«Η Επιτροπή ξεκίνησε με την αξιολόγηση της προσφοράς του [...], οποίος κατέθεσε προσφορά για τα υπ' αριθ. 1 έως 9 και 16, 17 τμήματα, για την οποία υπάρχουν οι κάτωθι παρατηρήσεις που συνιστούν λόγους απόρριψης της προσφοράς:

- 1. Στην εγγυητική συμμετοχής δεν αναφέρεται η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς σύμφωνα με την 2.1.5 παράγραφο της Διακήρυξης.*
- 2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.*

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

-Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν έχουν απαντηθεί οι τα εξής πεδία από τον εν λόγω Οικονομικό Φορέα:

*α) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν; **και***

β) Ο οικονομικός φορέας έχει, εν γνώσει του, αθετήσει τις υποχρεώσεις του στους τομείς του εργατικού δικαίου;

Στο σημείο αυτό η Επιτροπή διέκοψε τη συνεδρίαση λόγω του πέρασ του ωραρίου και θα επανέλθει με νέα συνεδρίαση».

Περαιτέρω στην επόμενη συνεδρίαση της γνωμοδοτικής επιτροπής του διαγωνισμού διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

«Η Επιτροπή συνέχισε το έργο της με την αξιολόγηση της προσφοράς του [...] ο οποίος έχει καταθέσει προσφορά για τα υπ' αριθ. 13, 14 και 15 τμήματα, και για τον οποίο υπάρχουν οι κάτωθι παρατηρήσεις που συνιστούν λόγους απόρριψης της προσφοράς:

- 1. Στις εγγυητικές συμμετοχής αναφέρει ότι η ημερομηνία διενέργεια του διαγωνισμού είναι η 25.5.2021 αντί του ορθού που είναι η 28.5.2021.*
- 2. Στις εγγυητικές συμμετοχής δεν αναφέρει ρητά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών όπως ζητά η διακήρυξη καθώς έμεινε ανολοκλήρωτη η σχετική διατύπωση στο σώμα της εγγυητικής.*
- 3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης έχουν αφαιρεθεί απαραίτητα τμήματα όπως ενδεικτικά είναι οι λόγοι αποκλεισμού.*

4. Δηλώνει ότι δεν είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;
5. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.
6. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Παρέχει ασαφή στοιχεία, όπως ενδεικτικά στο πεδίο συμπλήρωσης του ΑΦΜ αναφέρει ότι είναι ο ΦΠΑ και είναι ασυμπλήρωτο.
2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν αναγράφει τα τμήματα για τα οποία υποβάλλει προσφορά.

Η Επιτροπή συνέχισε το έργο της με την αξιολόγηση της προσφοράς του [...] ο οποίος έχει καταθέσει προσφορά για τα υπ' αριθ. 10, 11 και 12 τμήματα, και για τον οποίο υπάρχουν οι κάτωθι παρατηρήσεις που συνιστούν λόγους απόρριψης της προσφοράς:

1. Στις εγγυητικές συμμετοχής αναφέρει ότι η ημερομηνία διενέργεια του διαγωνισμού είναι η 25.5.2021 αντί του ορθού που είναι η 28.5.2021.
2. Στις εγγυητικές συμμετοχής δεν αναφέρει ρητά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών όπως ζητά η διακήρυξη καθώς έμεινε ανολοκλήρωτη η σχετική διατύπωση στο σώμα της εγγυητικής.
3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης έχουν αφαιρεθεί απαραίτητα τμήματα όπως ενδεικτικά είναι οι λόγοι αποκλεισμού.
4. Δηλώνει ότι δεν είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;
5. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.
6. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Παρέχει ασαφή στοιχεία, όπως ενδεικτικά στο πεδίο συμπλήρωσης του ΑΦΜ αναφέρει ότι είναι ο ΦΠΑ και είναι ασυμπλήρωτο.
2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν αναγράφει τα τμήματα για τα οποία υποβάλλει προσφορά.
3. Στα πιστοποιητικά επιθεώρησης δεν είναι ευκρινής η σφραγίδα και η υπογραφή του επιθεωρητή.

Αγροτικές Λύσεις Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.

Η Επιτροπή συνέχισε το έργο της με την αξιολόγηση της προσφοράς της Εταιρείας **Αγροτικές Λύσεις Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.** η οποία έχει καταθέσει προσφορά για τα υπ' αριθ. 1 έως και 7 και 16, 17 τμήματα, και για την οποία υπάρχουν οι κάτωθι παρατηρήσεις που συνιστούν λόγους απόρριψης της προσφοράς:

1. Δεν έχει δηλώσει διάρκεια ισχύος της προσφοράς.
2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Έχει προσκομίσει φωτοτυπία άδεια οδήγησης χωρίς να προκύπτει σε ποιον ανήκει, πιθανόν του [...].
2. Η άδεια κυκλοφορίας γεωργικού ελκυστήρα δεν είναι ευκρινής ως προς τα επιμέρους στοιχεία της.
3. Στην άδεια Οδήγησης του [...] υπάρχει μέρος της άδειας.
4. Στην άδεια Οδήγησης του [...] υπάρχει μέρος της άδειας.

Η Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της με την αξιολόγηση της προσφοράς του [...] ο οποίος έχει καταθέσει προσφορά για όλα τα τμήματα, και για τον οποίο υπάρχουν οι κάτωθι παρατηρήσεις που συνιστούν λόγους απόρριψης της προσφοράς:

1. Δεν έχει δηλώσει διάρκεια ισχύος της προσφοράς.
2. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων
3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Στην ομάδα ένα το δίπλωμα οδήγησης του [...] δεν είναι ευκρινή
2. Στην ομάδα τρία η άδεια οδήγησης είναι ολόκληρη.
3. Στην ομάδα έντεκα η άδεια οδήγησης του [...] δεν είναι ευκρινή.
4. Στην ομάδα δεκατέσσερα η άδεια οδήγησης του [...] θα μπορούσε να ήταν πιο ευκρινής.
5. Στην ομάδα δεκαέξι η άδεια οδήγησης του [...] χρειάζεται πιο ευκρινή φωτοαντίγραφο.
6. Στις εφεδρικές ομάδες η άδεια οδήγησης του [...] χρειάζεται πιο ευκρινή φωτοαντίγραφο.

Κατόπιν των ανωτέρω η Επιτροπή, η οποία δεν προχώρησε στην αποσφράγιση και υπογραφή των φακέλων που κατατέθηκαν σε έντυπη μορφή από τους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5 της διακήρυξης,

ΟΜΟΦΩΝΑ ΕΙΣΗΓΕΙΤΑΙ

Στην Οικονομική Επιτροπή της ΠΙΝ την απόρριψη όλων των ανωτέρω προσφορών»

1.6. Ακολούθως, με την υπ' αριθ. 674-28/24.06.2021 απόφασή της (απόσπασμα πρακτικών της 28ης/24.06.2021 συνεδρίασης – ΑΔΑ: 6Μ2Ρ7ΛΕ-090) με θέμα «Έγκριση Πρακτικού Γνωμοδότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων των Διαγωνισμών και των Διαδικασιών Διαπραγμάτευσης για την Ανάθεση Υπηρεσίας Ψεκασμών Δακοκτονίας για τα έτη 2021, 2022 και 2023 στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων», η Οικονομική Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα: «Την έγκριση των υπ' αριθ. 10/2021 και 11/2021 (1^η και 2^η συνεδρίαση) Πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων των Διαγωνισμών και των Διαδικασιών Διαπραγμάτευσης με τα οποία γνωμοδοτεί για την απόρριψη των προσφορών των Οικονομικών Φορέων για τους λόγους που διαλαμβάνονται στο υπ' αριθ. 11/2021 (1^η και 2^η συνεδρίαση) Πρακτικό και την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης».

1.7. Μέσω της πρόσβασης που παρείχε η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στην Αρχή στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr και στο συγκεκριμένο διαγωνισμό, διαπιστώθηκε ότι η παραπάνω με αριθ. 674-28/24.06.2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής και τα σχετικά πρακτικά κοινοποιήθηκαν στις 25.06.2021 με το με αριθ. πρωτ. Οικ. 49305/12274/25-06-2021 σε Ορθή Επανάληψη διαβιβαστικό σε όλους τους προσφέροντες ηλεκτρονικά, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», ενώ αντίστοιχα αναρτήθηκαν και στο portal του διαγωνισμού.

1.8. Τέλος, με το υπ' αριθ. πρωτ. 53999/13580/14.07.2021 έγγραφό του, ο Αν. Προϊστάμενος Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων παρείχε βεβαίωση «ότι στο πλαίσιο του ελεγχόμενου διαγωνισμού της 30625/7791/22-04-2021 διακήρυξης δεν έχουν υποβληθεί ενστάσεις, διοικητικές προσφυγές ή αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κατά του αποτελέσματος του Διαγωνισμού για την «Ανάθεση Υπηρεσίας Ψεκασμών Δακοκτονίας για τα έτη 2021, 2022 και 2023 στην Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων» συμπεριλαμβανομένης της διακήρυξης», το οποίο επιβεβαιώθηκε, κατόπιν έρευνας της Αρχής στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, για το σύνολο της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας.

1.9. Κατόπιν των ανωτέρω, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων με το με αρ. πρωτ. οικ. 55299/13580/14.07.2021 έγγραφο της (Α.Π. εισ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4158/15.07.2021), μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2 περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, προκειμένου η αιτούσα να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης ανάθεσης υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, προϋπολογισμού €302.491,80 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.).

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

3. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των

περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού».

4. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: «1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος».

5. Η διάταξη του άρθρου 5 ("Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)") του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

«Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α', [...].»

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις Κανονισμού 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 "για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων", τα κατώτατα χρηματικά όρια για τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές αναθεωρήθηκαν από 01-01-2020 από 221.000 στο ποσό των 214.000€.

6. Στο άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 9 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμνεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος».

7. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016 (Α' 147), η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη,

εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της

Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 73 ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 [...]».

8. Οι διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β', παρ. 3 και 4 του ν. 4412/2016 (Α' 147), οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπουν ότι:

“2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...] β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές.

Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς.

3. Μη κανονικές προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα:

α) όσες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης,

β) όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα,

γ) όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής, όπως συμπαιγνίας ή διαφθοράς,

δ) όσες κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές.

4. Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα:

α) όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και

β) όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης”.

9. Στο άρθρο 66 του ν. 4412/2016 (Α' 147) «Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 52 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» προβλέπονται τα εξής:

«3. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 65.»

10. Στο άρθρο 10 της Απόφασης Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης 57654/22.05.2017 (ΦΕΚ 1781/23.05.2017 τεύχος Β') προβλέπονται τα εξής: «1. Τα καταχωριστέα στοιχεία του άρθρου 5 και τα έγγραφα του άρθρου 6 καταχωρίζονται αμελλητί στο δικτυακό τόπο του ΚΗΜΔΗΣ, με μέριμνα του εισηγητή / συντάκτη ως εξής:

[...] γ) Οι προκηρύξεις που αφορούν διαγωνισμούς άνω των κοινοτικών ορίων μετά την δημοσίευσή τους σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66 και την παρ. 2 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης.

[...] ε) Οι διακηρύξεις που αφορούν διαγωνισμούς άνω των κοινοτικών ορίων καταχωρίζονται ως εξής: *ί*. Στην ανοιχτή διαδικασία αμέσως μετά την δημοσίευση της προκήρυξης τους σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 66 και την παρ. 2 του άρθρου 296 του ν. 4412/2016 από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης και την καταχώριση της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ σύμφωνα με την παρ. γ),

[...] 3. Η καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ των εγγράφων του παρόντος άρθρου προηγείται κάθε άλλης δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.»

11. Στο άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α`» του ν. 4782/2021(Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» προβλέπεται ότι:

«1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4,34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,

γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

12. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσίας με την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, προϋπολογισθείσας αξίας του αιτήματος 302.491,80€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ` υποπερίπτωση δδ` του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

13. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη στα παρόμοιου περιεχομένου άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23,

της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

14. Ειδικότερα, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων επικαλείται ρητά ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός της τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 32, παράγραφος 2, περ. α' του ν. 4412/2016 και αναφέρει ρητά στο αίτημά της ότι: «*επιθυμεί να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32, παρ.2 περ. α' του ν.4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης με τίτλο «Υπηρεσίες ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, προϋπολογισμού €302.491,80 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.)».*

Επισημαίνεται ότι η διάταξη του άρθρου 32.2.α του ν. 4412/2016, προϋποθέτει τη μη υποβολή προσφοράς ή την υποβολή «ακατάλληλης» προσφοράς. Κατά τη ρητή διατύπωση του ως άνω άρθρου: «*Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.*»

Με βάση το διδόμενο ιστορικό προκύπτει ότι, αφενός υπεβλήθησαν πέντε (5) προσφορές στον προαναφερθέντα διαγωνισμό και αφετέρου όλες οι προσφορές διαφαίνεται ότι δεν δύνανται να θεωρηθούν «μη κατάλληλες», ήτοι να εξομοιωθούν με μη υποβληθείσες, όπως αναλυτικά περιγράφεται παρακάτω.

Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων η μη καταλληλότητα προσφορών αφορά σε περιπτώσεις πλημμελειών ουσίας, ιδιαίτερα σοβαρών ελλείψεων των προσφορών, οι οποίες φανερώνουν ότι κατ' ουσίαν η αγορά δεν ανταποκρίθηκε στην προς ανάθεση σύμβαση, έτσι όπως αυτή προδιαγράφηκε στα τεύχη του διαγωνισμού από την αναθέτουσα αρχή. Συναφώς, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με σχετική νομολογία (ΕΣ/Τμ. VI 3558/2009, 44/2007), μη κατάλληλες θεωρούνται γενικά οι προσφορές που δεν έχουν καμία σχέση με τη σύμβαση, δηλαδή το περιεχόμενο τους δεν εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις της σύμβασης και είναι ασύμβατο με τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις εν λόγω ανάγκες (πρβλ. Αποφάσεις 51/2015, 328/2014, 23/2017, Δ82/2018 Δ81/2019 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).

15. Καθώς η Αρχή έχει το δικαίωμα υπαγωγής εκάστου υποβληθέντος αιτήματος στην ορθή νομική βάση, στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα και με βάση τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, συνάγεται ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής η επικαλούμενη διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, είναι δε διερευνητέο εάν στην υπό εξέταση περίπτωση δύναται να εφαρμοσθεί η διάταξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ίδιου ως άνω νόμου.

16. Ως προς τη συνδρομή της διάταξης του άρθρου 26, παρ.2, περ. β' του ν. 4412/2016, σημειώνεται ότι στην υπό εξέταση περίπτωση δύναται να συναχθεί ότι τυγχάνει εφαρμογής, καθώς αυτή προϋποθέτει:

A) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία

B) να έχουν υποβληθεί μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές.

Επισημαίνεται ότι σχετικά με την ως άνω A) προϋπόθεση, όπως παγίως έχει κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 466/2011, 1249/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 του ν. 4412/2016 και οι οποίοι, κατά την προηγούμενη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς.

17. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

17.1. Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, με τη διακήρυξη με ΑΔΑΜ: 21PROC008513704, διενήργησε διεθνή ηλεκτρονικό μειοδοτικό διαγωνισμό, άνω των ορίων, συνολικού προϋπολογισμού 302.491,80€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για την ανάθεση υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Η ως άνω Διακήρυξη, δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στο σχετικό διαγωνισμό, όπως προκύπτει και από το προπαρατεθέν ιστορικό. Επιπλέον από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου, καθώς και τα στοιχεία της διαδικτυακής πύλης του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, ως προς τη νομιμότητα της προηγούμενης διεξαχθείσας ανοικτής διαδικασίας, ως προς την κατάρτιση των όρων της ως άνω διακήρυξης, την τήρηση των όρων δημοσιότητας και την εν γένει διενέργεια της διαδικασίας του διαγωνισμού, δεν διαπιστώθηκαν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες.

Ωστόσο, για τη βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

I) Το άρθρο 66 παρ. 3 του ν. 4412/2016 προβλέπει ότι οι προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των ουσιαστών όρων αυτών στο έντυπο της Ε.Ε.Ε.Ε., ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης. Στην υπό εξέταση διαδικασία, η διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με κωδικό ΑΔΑΜ 21PROC008513704 στις 22-4-2021 (σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα πέντε (5) ημέρες πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)), ενώ στη διαδικτυακή πύλη του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ (κωδικός ανάρτησης: Διαγωνισμός 113033) αναρτήθηκε στις 22-4-2021 (πέντε (5) ημέρες πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)).

Επίσης, περίληψη της ανωτέρω προκήρυξης, δημοσιεύθηκε στον εθνικό τύπο, στην εφημερίδα «ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ» την 23.04.2021, (σε προγενέστερο δηλαδή χρόνο και συγκεκριμένα τέσσερις (4) ημέρες πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)) και στις εφημερίδες «ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» και «Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΣΗΜΕΡΑ» την 24.04.2021 τρεις (3) ημέρες πριν τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε)). Ως εκ τούτου, δεν τηρήθηκε η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 3 του αρ. 66 του ν. 4412/2016, καθώς τα έγγραφα της σύμβασης δημοσιεύτηκαν σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των ουσιαστών όρων αυτών στο έντυπο της Ε.Ε.Ε.Ε., σε κάθε περίπτωση δε, πριν την πάροδο 48ώρου από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης από την Ε.Ε.Ε.Ε.

II) Τέλος, επισημαίνεται ότι, όλοι οι όροι της διακήρυξης που θέτουν κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (όπως η κατοχή ειδικών μηχανημάτων) και για τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να στηριχθούν στις ικανότητες τρίτων, θα πρέπει να αποτυπώνονται με σαφήνεια και πληρότητα στο κεφάλαιο με τα κριτήρια επιλογής.

17.2. Ως προς την υποβολή μη κανονικών ή अपαράδεκτων προσφορών

Από το παρατεθέν ιστορικό προκύπτει ότι, με την υπ' αριθ. 674-28/24.06.2021 απόφασή της, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ενέκρινε τα πρακτικά 10/2021 και 11/2021 (1^η και 2^η συνεδρίαση) της γνωμοδοτικής επιτροπής για την αξιολόγηση των προσφορών της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ως προς την εξέταση της συνδρομής της προϋπόθεσης περί υποβολής μόνο μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών, σημειώνονται τα εξής:

Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης διαπιστώθηκαν από τη γνωμοδοτική επιτροπή του διαγωνισμού και αποτυπώθηκαν στο προπαρατεθέν πρακτικό τα κάτωθι:

I. Ως προς την προσφορά του [...]

«1. Στην εγγυητική συμμετοχής δεν αναφέρεται η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς σύμφωνα με την 2.1.5 παράγραφο της Διακήρυξης.

2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

-Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν έχουν απαντηθεί οι τα εξής πεδία από τον εν λόγω Οικονομικό Φορέα:

α) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν; και

β) Ο οικονομικός φορέας έχει, εν γνώσει του, αθετήσει τις υποχρεώσεις του στους τομείς του εργατικού δικαίου;»

II. Ως προς την προσφορά του [...]

«1. Στις εγγυητικές συμμετοχής αναφέρει ότι η ημερομηνία διενέργεια του διαγωνισμού είναι η 25.5.2021 αντί του ορθού που είναι η 28.5.2021.

2. Στις εγγυητικές συμμετοχής δεν αναφέρει ρητά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών όπως ζητά η διακήρυξη καθώς έμεινε ανολοκλήρωτη η σχετική διατύπωση στο σώμα της εγγυητικής.

3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης έχουν αφαιρεθεί απαραίτητα τμήματα όπως ενδεικτικά είναι οι λόγοι αποκλεισμού.

4. Δηλώνει **ότι δεν είναι σε θέση να προσκομίσει** βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;

5. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρει ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

6. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Παρέχει ασαφή στοιχεία, όπως ενδεικτικά στο πεδίο συμπλήρωσης του ΑΦΜ αναφέρει ότι είναι ο ΦΠΑ και είναι ασυμπλήρωτο.

2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν αναγράφει τα τμήματα για τα οποία υποβάλλει προσφορά.»

III. Ως προς την προσφορά του [...]

«1. Στις εγγυητικές συμμετοχής αναφέρει ότι η ημερομηνία διενέργεια του διαγωνισμού είναι η 25.5.2021 αντί του ορθού που είναι η 28.5.2021.

2. Στις εγγυητικές συμμετοχής δεν αναφέρει ρητά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών όπως ζητά η διακήρυξη καθώς έμεινε ανολοκλήρωτη η σχετική διατύπωση στο σώμα της εγγυητικής.

3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης έχουν αφαιρεθεί απαραίτητα τμήματα όπως ενδεικτικά είναι οι λόγοι αποκλεισμού.

4. Δηλώνει **ότι δεν είναι σε θέση να προσκομίσει** βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα

αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;

5. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρεται ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

6. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Παρέχει ασαφή στοιχεία, όπως ενδεικτικά στο πεδίο συμπλήρωσης του ΑΦΜ αναφέρει ότι είναι ο ΦΠΑ και είναι ασυμπλήρωτο.

2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης δεν αναγράφει τα τμήματα για τα οποία υποβάλλει προσφορά.

3. Στα πιστοποιητικά επιθεώρησης δεν είναι ευκρινής η σφραγίδα και η υπογραφή του επιθεωρητή.»

IV. Ως προς την προσφορά της εταιρείας Αγροτικές Λύσεις Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.

«1. Δεν έχει δηλώσει διάρκεια ισχύος της προσφοράς.

2. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρεται ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Έχει προσκομίσει φωτοτυπία άδεια οδήγησης χωρίς να προκύπτει σε ποιον ανήκει, πιθανόν του [...].

2. Η άδεια κυκλοφορίας γεωργικού ελκυστήρα δεν είναι ευκρινής ως προς τα επιμέρους στοιχεία της.

3. Στην άδεια Οδήγησης του [...] υπάρχει μέρος της άδειας.

4. Στην άδεια Οδήγησης του [...] υπάρχει μέρος της άδειας.

V. Ως προς την προσφορά του [...]

«1. Δεν έχει δηλώσει διάρκεια ισχύος της προσφοράς.

2. Δεν υπάρχει θεώρηση από δικηγόρο ούτε υπεύθυνη δήλωση για το ακριβές των αντιγράφων των ιδιωτικών εγγράφων

3. Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης στο Κεφάλαιο Γ του Μέρους II αναφέρεται ότι δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την Τεχνική Προσφορά ιδίως διότι τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιήσει δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στον ίδιο.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν τα εξής:

1. Στην ομάδα ένα το δίπλωμα οδήγησης του [...] δεν είναι ευκρινή

2. Στην ομάδα τρία η άδεια οδήγησης είναι ολόκληρη.

3. Στην ομάδα έντεκα η άδεια οδήγησης του [...] δεν είναι ευκρινή.

4. Στην ομάδα δεκατέσσερα η άδεια οδήγησης του [...] θα μπορούσε να ήταν πιο ευκρινής.

5. Στην ομάδα δεκαέξι η άδεια οδήγησης του [...] χρειάζεται πιο ευκρινή φωτοαντίγραφο.

6. Στις εφεδρικές ομάδες η άδεια οδήγησης του [...] χρειάζεται πιο ευκρινή φωτοαντίγραφο.»

Από τις παραπάνω ελλείψεις των προσφορών, από την πλειονότητα των οποίων δύναται να συναχθεί ότι οι διαγωνιζόμενοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, καθώς και ότι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα για την εκτέλεση της σύμβασης, διαφαίνεται βασίμως ότι κατά τον εξεταζόμενο διαγωνισμό υπεβλήθησαν μόνον μη κανονικές / απαράδεκτες προσφορές κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 26 παρ. 3 και 4 του ν. 4412/2016.

Σημειωτέον ότι, «οι παραπάνω δύο περιπτώσεις είναι ισοδύναμες και αναγνωρίζονται και από το νομοθέτη ως τέτοιες, όχι μόνον ως προς τις συνέπειες που απορρέουν από αυτές αλλά και όσον αφορά τις δυσκολίες που συνεπάγονται για την αναθέτουσα αρχή ... Επίσης, κατά τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, η υποβολή μη κανονικής προσφοράς εξομοιώνεται με την υποβολή απαράδεκτης

προσφοράς ...» (πρβλ. Sakkoulas-online.gr ερμηνεία άρθρου 26 ν. 4412/2016 Δ. Ράικος/Ε. Βλάχου/Ε. Σαββίδη παρ. 26 καθώς και σχετική υποσημείωση με αρ. 44).

18. Σε κάθε περίπτωση, υπενθυμίζεται ότι, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες, οι οποίοι πρέπει να πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, και μόνον αυτούς.

19. Τέλος, δεδομένου ότι κατά την προσφυγή της αιτούσας στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση δεν τίθεται τυπικά εκ του νόμου υποχρέωσή της για τη μη ουσιώδη τροποποίηση των όρων της διακήρυξης του προηγηθέντος ανοικτού διαγωνισμού¹ (πρβλ. Δ33, Δ43 και Δ61/2020 γνώμες της Αρχής), επισημαίνεται ότι, δέον όπως, σε συμμόρφωση με τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη 45 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η αιτούσα:

α) καθορίσει - κατά ουσιώδη ή μη τροποποίηση των όρων της ανωτέρω διακήρυξης –«*εκ των προτέρων τις ελάχιστες απαιτήσεις που χαρακτηρίζουν τη φύση*» της προς ανάθεση δημόσιας σύμβασης, οι οποίες είναι οι «*όροι και τα χαρακτηριστικά (κυρίως φυσικά, λειτουργικά και νομικά) στα οποία πρέπει να ανταποκρίνεται ή τα οποία πρέπει να διαθέτει μια προσφορά ώστε να μπορεί η αναθέτουσα αρχή να αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης που έχει επιλέξει*» και οι οποίες «*δεν θα πρέπει να τροποποιηθούν κατά τις διαπραγματεύσεις*»,

β) καθορίσει - κατά ουσιώδη ή μη τροποποίηση των όρων της ανωτέρω διακήρυξης - τα υποκριτήρια ανάθεσης της προς σύναψη δημόσιας σύμβασης και τη στάθμισή τους, τα οποία «*θα πρέπει να παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και να μην υπόκεινται σε διαπραγμάτευση, ώστε να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.*»

γ) λάβει υπόψη της, κατά τη διενέργεια της σκοπούμενης διαδικασίας διαπραγμάτευσης μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., ότι «*όλες οι προσφορές καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας θα πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς*» και «*για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας της διαδικασίας, όλες οι φάσεις θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως.*»

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή **ομόφωνα** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της **Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του ν. 4013/2011, για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, **κατ' άρθρο 26 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016**, για την ανάθεση υπηρεσιών ψεκασμών δακοκτονίας στην Π.Ε. Κεφαλληνίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, σε συνέχεια ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού €302.491,80 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.), λόγω συνδρομής των προς τούτο

---

¹ Σύμφωνα όμως με Δ. Ράικο Ευ. Βλάχου Ευ. Σαββίδη “ Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο”, έκδοση 2018, βλ. παρ. 20, σελ. 234 επ., το γεγονός ότι η υπάρχουσα στις αντίστοιχες διατάξεις της προϊσχύσασας Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και του προϊσχύσαντος π.δ/τος 60/2007 προϋπόθεση περί της μη ουσιώδους τροποποίησης των όρων της αρχικής σύμβασης κατά την προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης απαλείφθηκε από το κείμενο της σχετικής διάταξης του άρθρου 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (και πλέον άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' ν. 4412/2016) δεν θα πρέπει να ερμηνευθεί ως κατάργηση της εν λόγω προϋπόθεσης (βλ. υπέρ της άποψης αυτής και σε S . Arrowsmith . The Law of Public and Utilities procurement: Regulation in the EU and UK. Volume 1, Third Edition , 2014 p . 855).

τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 5 Αυγούστου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αν. Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης